

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Dekaanin päätös 6.8.2019

OHJE DOSENTIN ARVOA HAKEVALLE - YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA

Dosentin arvon myöntämisen edellytykset

Dosentin arvosta säädetään yliopistolain (558/2009) 89 §:ssä, jonka mukaan yliopisto voi hakemuksesta myöntää dosentin arvon henkilölle, jolla on perusteelliset tiedot omalta alaltaan, julkaisuilla tai muulla tavoin osoitettu kyky itsenäiseen tieteelliseen tutkimustyöhön tai taiteelliseen työhön sekä hyvä opetustaito.

Rehtori on antanut 12.2.2019 ohjeen dosentin arvon myöntämisestä Tampereen yliopistossa. Dosentin arvoa ei suositella haettavaksi liian varhaisessa vaiheessa uraa. Dosentin arvo voidaan myöntää erityisistä syistä edellytysten täytyessä myös yliopiston omalle työntekijälle.

Dosentin arvon hakeminen

Dosentin arvon hakemista suunnittelevan on ennen varsinaisen hakemuksen jättämistä otettava yhteyttä asianomaisen oppiaineen professoriin keskustellakseen dosentin arvon tarpeellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta tiedekunnan ja tieteenalan kannalta sekä dosentin arvon alasta. Dosentin arvoa hakevan tutkimusala ei saa olla liian kapea.

Hakija laatii vapaamuotoisen, Tampereen yliopiston rehtorille osoitetun hakemuksen, josta käy selkeästi ilmi dosentin arvon ala ja hakijan yhteystiedot. Hakemukseen liitetään:

- o CV, joka on laadittu tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeiden mukaan:
<https://www.tenk.fi/fi/tutkijan-ansioluettelomalli>
- o Todistus tohtorin tutkinnosta sekä mahdollisista muista tutkintotodistuksista
- o Lyhyt kirjallinen selostus dosentin arvon kannalta merkittävistä väitöskirjan jälkeisistä ansiosta, toiminnasta sekä kyvystä itsenäiseen tutkimustyöhön
- o Julkaisuluettelo, joka on laadittu Suomen Akatemian ohjeiden mukaan:
<https://www.aka.fi/julkaisuluettelo/>
- o Tiedekunnan ohjeiden mukaisesti laadittu opetusportfolio (ohje tämän päätöksen lopussa)
- o Luettelo niistä kymmenestä (10) tärkeimmästä julkaisusta, jotka hakija edellyttää otettavan huomioon arvioitaessa hänen tieteellistä pätevyyttään dosentin arvoa varten. Julkaisut pyydetään toimittamaan hakemuksen käsittelyn myöhemmässä vaiheessa.

Hakemus liitteineen toimitetaan sähköpostitse mielellään pdf-muodossa yhteiskuntatieteiden tiedekunnan hallintopäällikölle Paula Järvenpälle (paula.jarvenpaa@tuni.fi).

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Dekaanin päätös 6.8.2019

Dosentin arvon myöntäminen

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa on tieteellinen toimikunta, jonka tehtävänä on käsitellä dosentin arvon hakemukset. Tieteellinen toimikunta pyytää hakemuksesta alan professorilta vapaamuotoisen tarpeellisuuslausunnon, josta käy ilmi dosentin arvon merkitys ja tuki tieteenalan opetukselle ja tutkimukselle. Tarpeellisuuslausunnossaan professorin tulee esittää vähintään kahta ehdokasta asiantuntijoiksi.

Mikäli tieteellinen toimikunta pitää dosentin arvoa tarpeellisena ja alaa tiedekunnan toiminnan kannalta sopivana, tiedekunta hankkii ennen päätöksentekoa lausunnon hakija tieteellisestä pätevyydestä vähintään kahdelta kansainvälisesti ansioituneelta asiantuntijalta. Asiantuntijan esteellisyyteen sovelletaan hallintolain (434/2003) 27-29 §:ä. Dosentin arvoa hakevalle varataan mahdollisuus huomauttaa hallintolakiin perustuvasta asiantuntijoiden esteellisyydestä.

Hakijan opetus- ja ohjausosaaminen arvioidaan yliopiston ohjeiden mukaisesti.

Tieteellinen toimikunta arvioi hakemusasiakirjojen ja asiantuntijalausuntojen pohjalta, onko hakijalla dosentin arvoon vaadittava tieteellinen pätevyys ja onko hänellä dosentilta vaadittava hyvä opetustaito ja tekee dekaanille ehdotuksen dosentin arvon myöntämisestä.

Rehtori myöntää dosentin arvon provostin esityksestä.

Päätös dosentin arvon myöntämisestä annetaan tiedoksi tiedekuntaneuvostolle.

Lisätietoja antavat:

Tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja, tutkimusvaradekaani Sami Pirkola, puh. 050 318 7267, sami.pirkola@tuni.fi

Tieteellisen toimikunnan sihteeri, hallintopäällikkö Paula Järvenpää, puh. 040 190 1390, paula.jarvenpaa@tuni.fi

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Dekaanin päätös 6.8.2019

Opetusportfolion osa-alueet:

1. Opetusajattelu (opetusfilosofia): käsitys oppimisesta ja sen tukemisesta opetuksella
2. Pedagogiset valmiudet: pedagoginen koulutus, pedagoginen tutkimus, hyvästä opetuksesta saadut palkinnot ja huomionosoitukset sekä muut meriitit
3. Opetus- ja ohjauskokemus: opetetut kurssit, ohjatut opinnäytteet, toiminta opettajatuutorina, erilaisten opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen hyödyntäminen, opiskelijoiden oppimista edistävät opetus- ja ohjauskäytänteet
4. Opetus- ja ohjausosaamisen kehittäminen: oppimateriaalin kehittäminen ja hyödyntäminen, oppimisympäristöjen kehittäminen, opiskelijapalautteiden hyödyntäminen, tutkimuksen hyödyntäminen opetuksessa
5. Yhteisöllinen opetuksen kehittämistyö: yhteistyö opettajien, opiskelijoiden ja työelämän kanssa, tieteidenvälinen yhteistyö, opetussuunnitelmatyö, kansainvälisyys, pedagoginen johtajuus
6. Muut opetukselliset ansiot
7. Aiemmat arviot opetusosaamisesta

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta 18.12.2019

Dosentin arvon hakijan opetusosaamisen arviointi yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa

Yliopistolain 89 § mukaan dosentilta vaaditaan hyvä opetustaito.

Dosentin arvon hakijan opetusosaamisen arvioinnissa noudatetaan rehtorin päätöstä opetusosaamisen arvioinnista Tampereen yliopistossa (TAU/2559/501/2019). Dosentin arvon hakijan opetusosaamista arvioitaessa otetaan huomioon:

- Yliopiston ohjeiden mukaisesti laadittu opetusportfolio
- Opetusnäyttö

Dosentin arvon hakija liittää hakemukseensa opetusportfolion, jonka tulee sisältää seuraavat osa-alueet:

1. Opetusajattelu (opetusfilosofia): käsitys oppimisesta ja sen tukemisesta opetuksella
2. Pedagogiset valmiudet: pedagoginen koulutus, pedagoginen tutkimus, hyvästä opetuksesta saadut palkinnot ja huomionosoitukset sekä muut meriitit
3. Opetus- ja ohjaukokemus: opetetut kurssit, ohjatut oppinäytteet, toiminta opettajatuutorina, erilaisten opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen hyödyntäminen, opiskelijoiden oppimista edistävät opetus- ja ohjaukäytänteet
4. Opetus- ja ohjausosaamisen kehittäminen: oppimateriaalin kehittäminen ja hyödyntäminen, oppimisympäristöjen kehittäminen, opiskelijapalautteiden hyödyntäminen, tutkimuksen hyödyntäminen opetuksessa
5. Yhteisöllinen opetuksen kehittämistyö: yhteistyö opettajien, opiskelijoiden ja työelämän kanssa, tieteidenvälinen yhteistyö, opetussuunnitelmatyö, kansainvälisyys, pedagoginen johtajuus
6. Muut opetukselliset ansiot
7. Aiemmat arviot opetusosaamisesta

Dosentin arvon hakijan opetusosaamista arvioidaan suhteessa dosentin arvon myöntämisen kelpoisuusehtoihin ja kriteereihin. Dosentilta edellytettävä hyvä opetustaito arvioidaan kokonaisuutena ja se voidaan osoittaa myös **opetusnäytöllä**, joka arvioidaan vähintään arvosanalla **hyvä** (vastaa arviointimatriisin tasoa 3).

Opetusnäyttö on muodoltaan 20 minuutin luento, joka on julkinen. Opetusnäyttö voi olla suomen- tai englanninkielinen.

Opetusnäytön arviointimatriisi:

	Taso 1 (hylätty)	Taso 2 (tyytyttävä)	Taso 3 (hyvä)	Taso 4 (erinomainen)
Opetustilanteen rakentuminen	Osaamis- tai opetustavoitteet eivät tule esiin, eikä opetus asetu osaksi laajempaa kokonaisuutta. Eteneminen on hapuilevaa ja ajankäyttö epä-tarkoituksenmukaista.	Osaamis- tai opetustavoitteet esitetään ja tilanne hahmottuu osaksi laajempaa kokonaisuutta Ajanhallinnassa selkeitä puutteita (esim. lopussa)	Osaamistavoitteet ovat mielekkäät ja toimivat osana laajempaa kokonaisuutta. Opetus on suunniteltu ja mitoitettu hyvin annettuihin aikaraameihin.	Osaamistavoitteet toimivat erinomaisesti ja nivellyvät erinomaisesti laajempaan kokonaisuuteen. Opetus on suunniteltu, jäsennetty ja mitoitettu

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta 18.12.2019

	Kohderyhmän lähtöta- soa ei huomioida.	kiirehdintää tai käyttää yliaikaa) Kohderyhmän lähtöta- son huomioiminen jää vähäiseksi.	Kohderyhmän lähtötaso huomioidaan hyvin.	erinomaisesti annettui- hin aikaraameihin ja opetuksen rytmitys toi- mii kiinnostusta ylläpi- täen. Kohderyhmän lähtö- taso huomioidaan eri- tyisen onnistuneesti.
Opittavan jäsen- tyminen	Opetusnäytteen tehtä- vänanto ja sisältö eivät vastaa toisiaan Opetuksesta ei välity tutkimuslähtöisyys Tilanne rakennetaan pelkän tiedon jakamisen varaan	Opetusnäytteen tehtä- vänanto ja sisältö vas- taavat toisiaan. Opetuksen tutkimusläh- töisyys on osin puutteel- lista. Aktiiviseen oppimiseen ja kriittiseen ajatteluun ohjaaminen jää vä- häiseksi.	Kokonaisuus hahmottuu tarkoituksenmukaisesti suhteessa tavoitteisiin. Opittava perustuu va- kuuttavasti tutkimuk- seen. Oppijoita ohjataan aktii- viseen oppimiseen ja kriittiseen ajatteluun	Kokonaisuus jäsenyy- erinomaisesti osaa- mistavoitteita vastaa- vasti. Opittava perustuu mo- nipuoliseen ja keskei- seen tutkimukseen, jota avataan selkeästi ja arvioidaan oivalta- vasti. Tilanne motivoi oppi- jaa itse syventymään opittavaan.
Esitystapa, vuo- rovaikutus ja ha- vainnollistami- nen	Esitystapa ei ole sel- keää ja siinä on ymmär- tämistä haittaavia piir- teitä. Opettajan ja kuuli- joiden välillä ei ole vuo- rovaikutusta. Oppijoita ei kannusteta tekemään oppimistyötä. Havainto- välineiden ja/tai oppima- teriaalın käyttö ei ole tar- koituksenmukaista ja haittaa oppimista (esim. liikaa materiaalia).	Esitystapa ei tue tavoit- teiden saavuttamista. Vuorovaikutusta on opettajan ja kuulijoiden välillä. Oppijoita aktivoi- daan oppimistyöhön, mutta käytetyt menetel- mät, materiaalit, tekno- logian käyttö tai havain- nollistamisen keinot jää- vät irralliseksi eivätkä tue oppimista.	Esitystapa toimii hyvin. Opettaja ottaa luonte- vasti kontaktia kuulijoi- hin ja rohkaisee ajattele- maan, kysymään ja kes- kustelemaan. Oppijoita motivoidaan tekemään oppimistyötä. Havain- nollistaminen ja esi- merkkien käyttö selkeyt- tää teorian ja käytännön yhteyttä. Oppimateriaalın käyttö ja valitut ope- tusmenetelmät tukevat oppimista.	Esitystapa tukee hyvin tavoitteiden saavutta- mista. Vuorovaikutus kestää läpi opetusnäyt- tön ja kuulijoita roh- kaistaan osallistu- maan. Oppijoita moti- voidaan rakentamaan tietoaan esimerkiksi käyttämällä pohdinta- tai aktivoivia tehtäviä. Monipuolinen havain- nollistaminen ja esi- merkkien käyttö kir- kastaa teorian ja käy- tännön yhteyttä. Oppi- materiaalın käyttö ja valitut opetusmenetel- mät ovat pedagogi- sesti harkittuja ja tuke- vat hyvin osaamista- voitteiden toteutu- mista.